

Till tävlingstoppen med idé om cybersäkerhet

Markus och Ilkkas mångsidiga kunskaper både syns och hörs på videon som segrade i tävlingen. Förutom att de själva spelar rollerna i berättelsen som de skrev manus till har Markus komponerat musiken till videon och Ilkka har designat och sytt dräkterna.

TEXTI: ANNA-RIIKKA PUKARI

BILD: VILI KALLONEN

Markus Kupari och Ilkka Saarikoski från yrkeshögskolan i Jyväskylä vann arbetssäkerhetstävlingen Smarta Gårdsvideon, som vi arrangerade ifjol. Arbetssäkerhetsvideon "Attityden avgör – Det finns alltid tid" som de båda andra årets agrologstuderande vann tävlingen med hade spelats in av deras gemensamma kompis Vili Kallonen.

– I det vinnande videobidraget återspeglas arbetssäkerhetsriskerna på en gård insiktsfullt både i det förflutna, i nuläget och i framtiden. Budskapet är starkt: vid olika tidpunkter uppträder olika faror, men det gäller att alltid ha tid att vara förutseende. Sakinnehållet i videon stöds av en sprudlande humor, säger Anna-Riikka Pukari vid LPA som organiserade tävlingen.

Från världen till gården

De trettioåriga videoskoparna är inte bara samma årskurs studiekompisar utan var också grannar i byn Havusalmi i Hankasalmi. Trots sin unga ålder har båda hunnit göra och uppleva mycket.

– Jag återvände till släktgården efter att ha studerat till yrkesmusiker och efter många år utomlands. Jag och min fru reste runt i Asien och jobbade som frivilliga på lantgårdar. Vi höll på med sallad på åkrarna i Taiwan och samtidigt lyssnade jag på podcasten Maanviljelijän tietobaari när jag plötsligt greps av hur fint det var – både levnadssättet och stilen. Jag beslutade mig för att återvända till mina barnsdomstrakter och söka in till agrologskolan. Jag berättade om mina planer för Ilkka och han meddelade att han också söker in, minns Markus händelserna för några år sedan.

– Efter gymnasiet studerade jag inom cirkusbranschen, teater och skrivande och så reste jag runt i Europa. En gång när vi åkte runt i Alperna fick jag en känsla av att det var dags att återvända hem och liksom rota sig på nytt där som jag kommer från. Jag flyttade till Jyväskylä, lärde känna Markus i teaterkretsarna, studerade till skräddare och grundade ett företag. Vi har bott på hustruns hemgård i omkring fem år och familjen har utökats med två barn. Under den här tiden har jag börjat intressera mig för vad som kan odlas på gården och hur man bedriver lantbruk, så mina agrologstudier har varit en god grund för arbetet, berättar Ilkka.

Målet är en bra berättelse

Det var under bilfärderna mellan hemmet och skolan som arbetssäkerhetsvideon planerades. Markus och Ilkka konstaterar att det var lätt att komma med idéer eftersom de också tidigare hade arbetat kreativt tillsammans.

– Vi hade jättemycket idéer. När man vet att man kan lita på processen håller man inte fast första bästa tanke utan väntar in den som är speciell. Berättelserna är viktiga och för oss är det mycket viktigt att vi kan berätta dem på ett intressant sätt.

Det talas mycket om cybersäkerhet. Männan konstaterar att teknologin visserligen anses lösa många problem, men det är ändå alltid människan som fattar besluten och som sedan drabbas av olyckan.

– Människan föds oförändrad trots att teknologin förändras och utvecklas, analyserar Markus.

Säkerheten i arbetet är smidighet

Säkerheten i arbetet är viktig för bägge, men tar sig lite olika uttryck i arbetet på granngårdarna.

Markus betonar den egna hälsans absoluta prioritet. –Jag tänker på hur jag rör mig och vad jag äter. Jag är väldigt noggrann med vad jag gör och hur jag gör det så att jag inte förstör min kropp på något sätt.

– Jag arbetar lite slappare. Jag kan ta risker om jobbet måste göras snabbt. Som gammal cirkusarbetare och redskapsgymnast hoppar

jag nog ned från traktorn, men jag har ju utbildning för det, säger Ilkka leende.

Kompisarna tycker att det lönar sig att utforma arbetet så att det löper smidigt och använda tid för att planera. Rutiner kan bli farliga om koncentrationen ger efter.

– När det gäller rutiner så kan man utföra en rörelse lite dåligt en gång men när man fortsätter många gånger börjar man känna av det fysiskt, påminner Markus.

Framtiden som företagare på landsbygden

Enligt Markus och Ilkka är förändringen det enda som består. Problem och framgångar avlöser varandra men det lönar sig inte att köra fast i dem. Man ska inte heller gräma sig om världen omkring en förändras och gamla system inte längre fungerar. Det är bättre att följa med förändringarna med en positiv inställning.

I framtiden hoppas bägge kunna bo kvar på gårdarna med sina familjer, bli färdiga YH-agrologer och bedriva företagsverksamhet, kanske rentav stipendiearbete. Idéer finns det gott om och planerna är i det här skedet inte gjutna i betong. För de här killarna är det inställningen som avgör och resultaten är en produkt av gott samarbete! •

Läs mer om tävlingen Smarta Gårdsvideon och se 3-i-topp-videon: lpa.fi/smartagardsvideon.

Reformen av familjeledigheterna och vikariehjälp

Lagreformen av familjeledigheterna träder i kraft 1.8.2022. Lantbruksföretagarnas rätt till vikariehjälp under familjeledigheter förändras i enlighet med lagreformen. Det finns ingen anledning att oroa sig, även i fortsättningen får du vikariehjälp för familjeledigheter som betalas av FPA.

En graviditetspenning ersätter moderskapspenningen

En graviditetspenningsperiod ersätter moderskapspenningsperioden. Moderskapspenningen var tidigare 105 vardagar, i fortsättningen betalas graviditetspenning i 40 vardagar. Graviditetspenningsperioden kan inledas senare än moderskapspenningperioden, tidigast 30 och senast 14 vardagar före barnets beräknade födelsetid. Vikariehjälpersättning betalas både för den nuvarande moderskapspenningsperioden och i fortsättningen för graviditetspenningsperioden nedsatt med 50 procent. Observera alltså att

vikariehjälpen i fortsättningen ges nedsatt för en kortare tid.

Mer flexibilitet och föräldrapenningsdagar

Faderskapspenningen slopas i reformen. Däremot betalas föräldrapenning under en längre tid och den kan frias delas mellan föräldrarna och barnets andra vårdnadshavare. I fortsättningen beviljas maximalt föräldrapenning i 320 dagar. Bägge föräldrar har en egen kvot på 160 dagar och av dem kan högst 63 dagar överlåtas till den andra föräldern, en annan vårdnadshavare eller till den egna eller den andra förälderns make.

Om du vill kan du ta ut föräldraleigheten i kortare perioder fram till att barnet fyller 2 år. Om det under tiden som föräldradagpenning betalas ut inträffar ett avbrott på högst 3 dagar till följd av söndag eller andra helgdagar kan du också få vikariehjälp under den tid avbrottet varar.

Adoptivföräldrar kan i fortsättningen få föräldradagpenning på samma villkor som biologiska föräldrar.

För vård av barn under 3 år fortfarande 100 dagar per barnets levnadsår.

Du kan också få vikariehjälp för att sköta ett barn under 3 år hemma om det betalas hemvårdsstöd för barnet men, liksom nu, endast för 100 dagar per barnets levnadsår. Hemvårdsstöd kan du få även i fortsättningen när det har förflutit 160 vardagar sedan barnet föddes. Vikariehjälp på den här grunden

kan du också få när du fortfarande har kvar föräldrapenningsdagar. Sålunda kan du få fler dagar än tidigare för att sköta ett barn under 3 år under barnets första levnadsår. Vikariehjälpen kan föräldrarna som sköter barnet fritt dela upp mellan sig för den tid som hemvårdsstöd betalas.

Vikariehjälp enligt den nya eller den gamla lagen?

Lagarna om reformen av familjeledigheterna träder i kraft den 1 augusti 2022. De nya lagarna gäller barn vars beräknade födelsetid är den 4 septem-

ber 2022 eller senare. De nuvarande bestämmelserna tillämpas oberoende av barnets beräknade födelsetid om barnet föds före den 30.7.2022. De nya lagarna gäller för adoptivbarn om dagen då adoptivbarnet tas i vård är den 31.7.2022 eller senare.

Om du är osäker på vilken lag som gäller i ditt fall ska du kontakta FPA. Vikariehjälp beviljas alltid enligt FPA:s beslut. Utmaningen i fråga om vikariehjälpen är att FPA inte ännu har fattat beslut i frågan när vikariehjälpen behövs. Därför är det viktigt att du själv vet för vilka dagar du kommer att få dagpenning. Då beviljas vikariehjälp för rätt tid och du får inte senare en faktura över vikariehjälp som ordnats utan grund •

Exempel 1

Barnets beräknade födelsetid är den 28.8.2022.

- ▶ På familjeledigheten tillämpas de gamla bestämmelserna (som föregår reformen om familjeledighet).
- ▶ Rätten till vikariehjälp bestäms utgående från de gamla bestämmelserna.

Exempel 3

Barnets beräknade födelsetid är den 6.9.2022.

- ▶ Barnet föds den 30.8.2022.
- ▶ Rätten till familjeledighetsförmåner bestäms enligt de nya bestämmelserna om familjeledighet.
- ▶ Rätten till vikariehjälp bestäms utgående från de nya bestämmelserna.

Exempel 2

Barnets beräknade födelsetid är den 6.9.2022.

- ▶ Barnets föds före den beräknade födelsetiden den 27.7.2022.
- ▶ Eftersom barnet föds före den 30.7.2022, inleds rätten till familjeledighetsförmåner före den 1.8.2022. De gamla bestämmelserna tillämpas på barnet trots att barnets beräknade födelsetid är den 4.9.2022.
- ▶ Rätten till vikariehjälp bestäms utgående från de gamla bestämmelserna.

Familjeledighetsreformen träder i kraft 1.8.2022

Bättre service genom strukturuomvandling av de

– Med strukturuomvandlingen av de lokala enheterna för avbytarservice, det vill säga sammanslagningen, strävar vi efter att kunna erbjuda ännu bättre och smidigare service för lantbruksföretagare med boskap, lovar direktör Päivi Wallin.

LPA stöder sammanslagningen av de lokala enheterna genom olika projekt. Sammanslagningarna har redan inletts och före början av 2023 kommer 38 enheter att bilda 12 lokala enheter för avbytarservice. Projektet stöder enheterna när det gäller att planera omvandlingen, genomföra reformerna och harmonisera verksamheten.

– Vi stöder de lokala enheterna med projektet så att företagarna har tillgång till högklassiga avbytartjänster även medan omvandlingsprocessen pågår och medan reformen genomförs, berättar Wallin.

Reformen genomförs i ett öppet och växelverkande samarbete med de lokala enheterna. LPA erbjuder de lokala enheterna en Teams-plattform till stöd för arbetet och för bearbetningen av material. LPA har också en koordinator för projektet, Marja-Leena Rautaparta från MPS Prewrite Oy. Arbetet utförs både i arbetsgrupper på högre nivå inom projektet och i de lokala enheternas regionala arbetsgrupper.

LPA informerar aktivt om projektet på webbplatsen och via medierna samt tillsammans med de lokala enheterna. Närmare information om projektet ger direktör Päivi Wallin hos LPA. •

Målen för strukturuomvandlingens stödprojekt är att

- tillsammans inrätta lokala enheter för avbytarservice som fungerar och betjänar bättre än tidigare
- utforma modeller av de bästa handlingsätten och dela dem bland enheterna
- samarbeta för att skapa en enhetlig handlingsmodell som tryggar verksamheten
- utreda vilka behov det förnyade informationssystemet för avbytartjänster möter
- stöda välbefinnandet för personalen i de enheter som slås samman under omvandlingsprocessen och
- göra personalens arbete smidigare genom den nya verksamhetsmodellen

Bild: Mikko Kälviä

På jobb hos LPA – Marketta Ahlsten

Marketta Ahlsten arbetar som sakkunnig med avbytarfrågor. I Markettas 31-åriga karriär hos LPA har en hel del olika arbetsuppgifter ingått.

Vilka arbetsuppgifter har du haft hos LPA, Marketta?

Jag började först på förvaltningsavdelningen som huvudanvändare av datasystemet, reskontraskötare och som löneräknare för ombudsmännens löner. I slutet av 1996 övergick jag till avbytarteamet som grundades när avbyttjänsterna överfördes till LPA i början av 1997. Inom avbyttjänsterna har jag under årens lopp haft nästan alla jobb som hör till LPA. Till statistikföring och beräkningar räcker mina kunskaper inte, så de uppgifterna har klokare personer fått ta hand om.

Hur ser en typisk arbetsdag ut?

Mina uppgifter varierar rätt så mycket och jag har knappast två likadana arbetsdagar. I går till exempel besvarade jag avbyttjänsternas och företagarnas frågor som hade kommit per e-post eller via blanketten för kontaktbegäran, sedan förhandlade jag med ledaren för projektet Ta hand om bonden om programmet för månadsöversikten som ordnas för avbyttjänsterna. Därefter skötte jag några ärenden för den här tidningen tillsammans med kommunikationsavdelningen och sedan skickade jag en förfrågan till avbyttjänsterna om en lokal enhets resultatkort för 2021. Därefter

korresponderade jag med konsulten i anslutning till stödprojektet för sammanslagningen av de lokala enheterna, bokade några planeringsmöten och tog ställning i en intern diskussion om tolkningen av lagen om avbyttjänstservice.

Vilket slag av bemötanden ingår i ditt arbete?

På förekommen anledning har bemötandena under de senaste åren varit få. Jag har regelbundet träffat de lokala enheternas förvaltningspersonal via Teams. Senaste vecka samlades vi alla för första gången på länge på ett gemensamt seminarium. Före coronan och snart igen har jag möjlighet att förutom avbyttjänsterna också få träffa avbytare och lantbruksföretagare i de gemensamma i samma båt-evenemangen. De har varit givande evenemang även för mig eftersom alla parter i avbyttjänstverksamheten tillsammans har funderat på hur vi ska göra tjänsterna ännu bättre. På evenemangen har en person för Ta hand om bonden-projektet varit tolk och förmedlare mellan parterna.

Vad har du kunnat glädja dig åt under den senaste tiden?

Under den senaste tiden har jag ett glädjeämne varit jag har sett tydliga tecken på att lantbruksföretagarnas

Bild: Ama Matikainen

”Under den senaste tiden har jag glatt mig åt att jag har sett tydliga tecken på att lantbruksföretagarnas arbete uppskattas högre”, konstaterar Marketta.

arbete uppskattas högre. Och eftersom avbyttjänsten är ytterst viktig för husdjursproducenterna med tanke på hur de mår och orkar har också uppskattningen av lantbruksavbyttjänsternas arbete ökat. Men vi måste alla arbeta ännu mer för att både lantbruksföretagarnas och avbyttjänsternas betydelse ska förstås.

Hurdan arbetsplats är LPA?

LPA är en bra arbetsplats. Ett bevis på det är säkert att så många som arbetar hos LPA har jobbat här verkligen länge. Hos LPA förstår man att en arbetstagare som mår bra också utför ett gott arbete.

Vad vill du berätta för LPA: s kunder?

Tack för att ni orkar producera högklassig inhemsk mat åt oss. •

! Markettas tips:

När du t.ex. vill lämna in en ansökan om vikariehjälp i **Lomitusnetti**: Gå till LPA:s webbplats och klicka på **E-tjänster** längst uppe på sidan (obs! logga inte in i LPA:s E-tjänster i rutan på bilden). Scrolla neråt och välj **Lomitusnetti**.

Lomitusnetti
Tjänsten är inte mobilanpassad så du bör använda dator.

Logga in på Lomitusnetti

Sköt dina avbyttjänstserviceärenden i Lomitusnetti

Information om avbyttjänstservice

Jag, avbyttjänst?

e lokala enheterna

Påverka och delta i utvecklingen av avbyttjänsterna

Avbyttjänsterna arbetar i fortsättningen på vidsträckta geografiska områden. Vi stöder aktivt sammanslagningen av lokala enheter. Syftet med projektet är att vi samarbetar för att utveckla avbyttjänsternas kundservice, skapar en handlingsmodell som baserar sig på multilokalitet och harmoniserar handlingsätten. Vi kommer också att förnya våra elektroniska tjänster.

Om du är husdjursproducent är avbyttjänstservice precis för dig. Därför är du viktig för avbyttjänsternas alla aktörer. Dela dina tankar och berätta hur du tycker att tjänsterna ska utvecklas!

Delta i utvecklingen av verksamheten genom att besvara förfrågan på vår webbplats **lpa.fi/viktig** före utgången av 2022. Du kan kommentera anonymt. Du kan också skicka dina kommentarer till oss på kortet som du får.

Låt oss tillsammans utveckla avbyttjänsterna så att de stöder producenternas verksamhet och vardag ännu bättre. Dela dina åsikter med andra och påverka utvecklingen av verksamheten!

Sätt ägarförhållandena för bankkonton i skick i goda tider

Även om allt är väl just nu lönar det sig alltid att vara beredd på framtiden. Det är bra att minnas det här också då det gäller äkta makars gemensamma bankärenden.

Makar har ofta gemensamma bankkonton. Om en part avlider kan gemensamma konton orsaka problem. "Om den avlidne har ägt ett bankkonto tillsammans med en annan person är det dödsboet som blir kontots andra ägare i stället för den avlidne", berättas det på FINE:s, det vill säga på försäkrings- och finansrådgivningens webbplats. I värsta fall kanske pensionerna betalas in på det gemensamma bankkontot och när maken avlider har den efterlevande maken inte längre tillgång till kontot.

– Det kan dröja innan dödsboet är upprett och dödsboet får allas samtycke för skötseln av ärenden. Jag rekommenderar alltid kunderna att öppna ett eget konto bland annat för pensioner. Då är det möjligt att lyfta pensionen normalt från bankkontot trots att maken avlidit, berättar Mia Mäkinen som ansvarar för pensionsenhetens betalningsregister hos LPA.

Det lönar sig alltså att redan i goda tider se till ägarförhållandena för makarnas konton när det gäller återkommande inbetalningar som till exempel pensioner. Kontrollera med din egen bank hur du bäst ordnar ägarförhållanden och användningsrättigheterna.

Källa: FINE:s webbplats / FAQ på finska:
<https://www.fine.fi/usein-kysyttya/tilinkaytto-ja-maksaminen.html>

Familjen Melanen

Var alert – ute i trafiken!

Antalet olycksfall med lantbruksfordon har ökat. När gårdarna blir större blir också avstånden mellan gården och åkrarna längre. Då kör flera lantbruksfordon i trafiken. Det är viktigt att lantbruksfordon underhålls. Kontrollera signal- och skyddsutrustningen, håll fordonet rent och lasta med omsorg. Arrangera ditt arbete smidigt och flexibelt. Kom ihåg att beakta trafikförhållandena. Läs mer: lpa.fi/faktakort.

Lantbruksföretagarnas Må Bra-dag – Kraft ur hoppet

Kom med och pigga upp dig på Må Bra-dagen för lantbruksföretagare hösten 2022! Dagen bjuder på ett kostnadsfritt program och gott sällskap. Det utlovas program som ingjuter hopp om framtiden! Du kan anmäla dig och se ett detaljerat program på LPA:s webbplats i början av hösten. Boka redan nu in ett lämpligt datum i din kalender och följ med vår evenemangskalender: lpa.fi/evenemang

Må Bra-dagarna hösten 2022

- 8.11. Ikalis
- 10.11. Rovaniemi
- 16.11. Imatra
- 17.11. Laukas
- 17.11. Nyland (på svenska)
- 8.12. Österbotten (på svenska)

Du hittar kommande evenemang i evenemangskalender: lpa.fi/evenemang

! Rättelse

I den förra tidningen hade ett misstag skett. Uppgifterna om LPA-ombudsmannen Heidi Pekki fanns endast på finska. Här kommer de korrekta uppgifterna.

Saloregionen och Åland
Pekki Heidi
tfn 029 435 2614
Lojo
Pemar
Sagu
Salo
Somero

LPA:s år 2021

Viktiga siffror

Läs LPA: årsberättelse 2021, verkställande direktörens översikt och bokslutet i sin helhet på lpa.fi/lpa2021

LPA idag är LPA:s kundtidning
ISBN 952-5275-01-9

chefredaktör Minna Gardemeister
minna.gardemeister@mela.fi

utgivare Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt
Norrskensparken 2, 02100 Esbo,
växel 029 435 11, www.lpa.fi

översättning Carola Rönnerberg
layout Mira Itäsalo
tryckeri Grano 2/2022

Följ oss på [juurevajoukko.fi](https://www.juurevajoukko.fi)

